

Súd:	Správny súd v Košiciach
Spisová značka:	PO-3Sa/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8022200179
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Daráková
ECLI:	ECLI:SK:SpSKE:2024:8022200179.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v konaní pred sudkyňou JUDr. Andreou Darákovou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D. E., právne zastúpený advokátkou: JUDr. Martina Vnenčáková, so sídlom Čučmianska dlhá 7, 048 01 Rožňava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa – ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 7169-3/2022-BA zo 07.02.2022 vo veci nepriznania nároku na dávku v nezamestnanosti a jemu predchádzajúceho administratívneho konania, takto

rozhodol:

- I. Správnu žalobu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanej **n e p r i z n á v a** voči žalobcovi právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou 07.04.2022 pôvodne Krajskému súdu v Prešove (ďalej tiež aj len „krajský súd“) sa žalobca domáhal, aby po preskúmaní rozhodnutia žalovanej č. 7169-3/2022-BA zo 07.02.2022, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad (ďalej tiež aj len „sociálna poisťovňa“) č. 13485/2021-PP-DvN z 02.12.2021 o nepriznaní žalobcovi nároku na dávku v nezamestnanosti, aby toto rozhodnutie žalovanej z dôvodu jeho nezákonnosti bolo zrušené a vec jej vrátená na nové konanie a žalobcovi, aby bol priznaný nárok na náhradu trov konania.

2. Podľa § 1 písm. c) a § 3 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 01.06.2023 prešla právomoc výkonu súdnictva v správnych veciach (čo je aj daný prípad) z Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach (ďalej tiež aj len „správny súd“), z ktorého dôvodu bolo rozhodovanie o žalobe žalobcu, v zmysle rozvrhu práce Správneho súdu v Košiciach na rok 2023 v jeho znení účinnom od 01.06.2023, náhodnými technickými prostriedkami pridelené zákonnej sudkyňi správneho súdu senátu „15Sa“.

Administratívne konanie

3. Podľa žalovanou predloženého administratívneho spisu bol žalobca dňom 31.10.2021 zaradený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok do evidencie uchádzačov o zamestnanie a 12.11.2021 si v sociálnej poisťovni uplatnili nárok na dávku v nezamestnanosti. V prílohe k žiadosti o dávku v nezamestnanosti žalobca vyhlásil, že z posledného zamestnania, ktoré vykonával na území iného členského štátu EÚ sa do miesta bydliska nevracal denne ani najmenej raz týždenne; že si neuplatnil dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte EÚ a nie je a ani nebol jej poberateľom; že v inom členskom štáte si neuplatnil ani nárok na nemocenské, ošetrovné, materské, rodičovský príspevok alebo inú obdobnú dávku a ani nebol ich poberateľom.

Žalobca tiež vyhlásil, že od 21.01.2013 do 30.10.2021 vykonával nepretržite prácu v Nemecku u toho istého zamestnávateľa Európsky servis služieb ESS s.r.o.; pracovný pomer mal uzavretý na dobu neurčitú s výmerou dovolenky 24 dní ročne a pracovný pomer bol ukončený zo strany zamestnávateľa; na územie Slovenskej republiky sa vracal 2x–3x do roka a to 1 týždeň v čase Veľkej noci, 4 týždne počas Vianoc a 2 týždne počas leta, pričom na Slovensko cestoval vlastným autom; počas pôsobenia v Nemecku nepoberal dávku v nezamestnanosti ani inú sociálnu dávku a ani si na ňu neuplatnil nárok; počas pôsobenia v Nemecku si nehľadal zamestnanie na území Slovenskej republiky; v Nemecku sa s ním zdržiavala po celý čas jeho manželka, pričom bývali v tom istom prenajatom byte; na území Slovenskej republiky si zachoval bankové konto, platil poplatky – inkaso a v osobnom vlastníctve má aj byt, v ktorom aj aktuálne býva.

4. Rozhodnutím č. 13485/2021-PP-DvN z 02.12.2021 sociálna poisťovňa, ako prvostupňový správny orgán rozhodla, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

Sociálna poisťovňa svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že v zmysle požiadavky § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), žalobca v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. v období od 31.10.2017 do 30.10.2021 sa síce na území Slovenskej republiky nepodieľal na poistení v nezamestnanosti, avšak, keďže tieto posledné 4 roky sa podieľal na poistení v nezamestnanosti v Nemecku, kde posledných takmer 9 rokov (od januára 2013 do októbra 2021) aj pracoval a keďže v zmysle čl. 61 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 (ďalej len „základné nariadenie“), by bolo možné žalobcovi pre účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti v Slovenskej republike zohľadniť mu doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté aj v inom členskom štáte EÚ, t.j. na území Nemecka, avšak iba za predpokladu, že žalobca si počas výkonu posledného zamestnania na území Nemecka zachoval aspoň pevné väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky, sociálna poisťovňa vyhodnotila u žalobcu existenciu týchto pevných väzieb s negatívnym výsledkom.

Záver o nezachovaní žalobcom pevných väzieb na území Slovenskej republiky počas jeho pôsobenia na území Nemecka, sociálna poisťovňa odôvodnila zistením, že na jednej strane pokiaľ ide o Nemecko tak pracovný pomer žalobcu v Nemecku bol na dobu neurčitú a bol stabilný, keďže celú dobu žalobca pracoval pre jedného zamestnávateľa, pričom bol ukončený výpoveďou zo strany žalobcu (na inom mieste je uvedené, že výpoveďou od zamestnávateľa, pozn.); v Nemecku sa žalobca po celú dobu zdržiaval so svojou manželkou, bývali v nájme (firemný byt), ktorý bol stabilný; v Nemecku platil zákonné odvody i dane a v Nemecku žalobca trávil nielen svoj pracovný, ale aj väčšinu svojho voľného času, súčasne na strane druhej, pokiaľ ide o väzby na území Slovenskej republiky, tak návraty žalobcu na jeho územie boli iba sporadické (2-3 x ročne na obdobie jedného až štyroch týždňov), kedy žalobca s manželkou býval v byte, ktorý je však podľa výpisu z katastra nehnuteľností iba vo vlastníctve žalobcovej manželky a počas návratu na Slovensko si tu žalobca prácu nehľadal.

Na základe uvedených zistení sociálna poisťovňa uzavrela, že počas pôsobenia žalobcu v Nemecku si žalobca nezachoval svoje centrum záujmov na Slovensku, keďže jeho pôsobenie v Nemecku od januára 2013 do októbra 2021 vykazuje významnú stabilitu a žalobcom deklarované návraty na Slovensko síce preukazujú isté väzby na Slovensko, ale jednoznačným spôsobom nesvedčia o zachovaní centra záujmov na Slovensku a nie sú v porovnaní s celkovou dĺžkou pobytu a stabilitou zamestnania v zahraničí prevažujúcou skutočnosťou pri posudzovaní centra záujmov. Všetky skutočnosti preukazujú vytvorenie žalobcom centra záujmov počas jeho pôsobenia v zahraničí mimo územia Slovenska, a to práve v Nemecku.

Rozhodnutie sociálnej poisťovne bolo žalobcovi doručené 08.12.2021.

5. Žalobca svoje odvolanie proti rozhodnutiu sociálnej poisťovne odôvodnil tvrdením, že počas celej doby jeho pôsobenia v Nemecku, kde býval iba v služobnom byte a platil všetky náležité odvody si stále zachovával väzbu k Slovenskej republike, kde mal po celú dobu trvalé bydlisko; žijú tu jeho synovia s rodinami a vnúčatá; platil tu poistenie auta a bytu s dodatkom, že byt žalobca nadobudol s manželkou počas manželstva a teda nie je len vo vlastníctve manželky a tento byt nikdy neposkytovali do nájmu iným osobám, pretože všetok svoj voľný čas trávil na Slovensku v mieste ich trvalého bydliska. Preto žalobca žiadal rozhodnutie sociálnej poisťovne zrušiť a priznať mu nárok na podporu v nezamestnanosti.

6. O odvolaní žalobcu rozhodla žalovaná žalobou napadnutým rozhodnutím č. 7169-3/2022-BA zo 07.02.2022 tak, že odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a rozhodnutie sociálnej poisťovne potvrdila.

Žalovaná po sumarizácii o tom, že žalobca bol v Slovenskej republike zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie 31.10.2021; že 12.11.2021 žalobca požiadal v Slovenskej republike o priznanie mu dávky v nezamestnanosti; že žalobca v období posledných štyroch rokov od 31.10.2017 do 30.10.2021 bol zamestnaný v Nemecku, ktoré celé obdobie sa podieľal aj na poistení v nezamestnanosti v tejto krajine; že žalobca ukončil svoje zamestnanie v Nemecku ním podanou výpoveďou a po skončení pracovného pomeru nepožiadaval v Nemecku o priznanie mu dávky v nezamestnanosti; uzavrela, že keďže žalobca pre posúdenie jeho nároku na dávku v nezamestnanosti, pred jeho zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle právnej úpravy Slovenskej republiky (min. 2 roky = 730 dní), a na tento účel mu nebolo možné zohľadniť ani dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú podľa právnych predpisov Nemecka tak, ako keby táto doba bola dosiahnutá podľa právnych predpisov Slovenska, pretože počas tejto doby pôsobenia v zahraničí si žalobca nezachoval trvalé väzby a bydlisko na území Slovenskej republiky, je rozhodnutie sociálnej poisťovne o nepriznaní žalobcovi nároku na dávku v nezamestnanosti správne a zákonné.

Ohľadom zdôvodnenia nezachovania si žalobcom na území Slovenskej republiky počas jeho pôsobenia v zahraničí trvalých väzieb, žalovaná sumarizovala,

- že (i) pracovná história žalobcu na území Slovenskej republiky je krátkodobá [existencia viacerých krátkodobých pracovnoprávných vzťahov celkovo v trvaní 4,5 roka a následné zamestnanie na území Slovenskej republiky od 01.10.2009 do 20.01.2013 v spoločnosti Európsky servis služieb s.r.o.], kým na území Nemecka žalobca pracoval a zdržiaval sa takmer 9 rokov [od 21.01.2013 do 30.10.2021 na dobu neurčitú] a to stabilne u jedného zamestnávateľa Európsky servis služieb s.r.o. (t.j. slovenská spoločnosť, ktorá sa v roku 2013 presťahovala do Nemecka), pričom pracovný pomer žalobca ukončil ním podanou výpoveďou a na území Slovenska si počas pobytu v zahraničí nehľadal prácu, takže vzhľadom na dĺžku a charakter zamestnania žalobcu o jedného zamestnávateľa, žalovaná vyhodnotila, že jeho pracovná situácia v Nemecku bola jednoznačne stabilná;

- že (ii) pokiaľ ide o rodinný stav a rodinné väzby žalobcu, žalobca sa v zahraničí zdržiaval počas celej doby spolu so svojou manželkou a na Slovensko, kde má synov s rodinami a vnúčatá cestoval vlastným autom 2-3 x ročne v trvaní jedného týždňa počas veľkonočných sviatkov, dvoch týždňov počas leta a štyroch týždňov počas vianočných sviatkov, v ktorej súvislosti žalovaná uviedla, že v súlade s rozhodnutím Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2 z 12.06.2009, občasný pobyt v krajine pôvodu nepreukazuje zachovanie bydliska v tejto krajine počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte EÚ a v spojení s pravidelnými občasnými návratmi žalobcu na územie Slovenskej republiky za rodinou žalovaná na túto skutočnosť prihládla aj, keď žalobca frekvenciu ním deklarovaných návratov nijako nepreukázal, avšak podľa žalovanej to bez ďalšieho nemôže byť dôkazom o tom, že žalobca po uplynutí týchto kratších časových úsekov kedy na Slovensku navštevoval rodinných príbuzných, nemal dlhodobý záujem zotrvať v zahraničí, preto uvedené nie je preukázaním o zachovaní trvalých väzieb žalobcu na Slovensku počas jeho dlhodobého pôsobenia v Nemecku;

- že (iii) pokiaľ ide o stabilitu bytovej situácie žalobcu, žalobca počas jeho pobytu v zahraničí dlhodobo a stabilne býval spolu s manželkou vo firemnom byte, preto jeho bytovú situáciu na území Nemecka žalovaná vyhodnotila ako stabilnú a primeranú výkonu povolania s dodatkom, že na území Slovenskej republiky v skutočnosti žalobca nevlastní žiadny byt aj keď to žalobca deklaroval ako jednu z jeho kľúčových väzieb k Slovensku, keďže podľa LV XXX vlastníkom bytu vo Veľkej Lomnici je iba žalobcova manželka titulom jeho nadobudnutia darom už v roku 2002. V súvislosti s konštatovaním žalobcu, že v predmetnom byte na území Slovenskej republiky má žalobca nahlásený aj trvalý pobyt, žalovaná dala do pozornosti, že pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmom „bydlisko“, ktorého danosť, resp. ustálenie miesta bydliska, je taktiež predmetom posudzovania existencie trvalých väzieb k územiu domovského štátu a v ktorej súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžsk/38/2017 z 27.11.2018, podľa bodu 26. ktorého, na zachovanie bydliska a centra záujmov na Slovensku nepostačuje len zachovanie si evidovaného trvalého pobytu, čo je do veľkej miery len administratívna skutočnosť, ktorá neodzrkadľuje realitu;

- že (iv) pokiaľ ide o situáciu žalobcu ohľadne určenia štátu, ktorý sa považuje za miesto jeho bydliska na daňové účely, žalovaná uviedla, že žalobca bol naposledy zamestnaný na území Nemecka, kde si plnil aj daňové povinnosti, takže jeho štátom bydliska na daňové účely je Nemecko s dodatkom, že podľa koordinačných nariadení je pojem „bydlisko“ potrebné chápať v širších súvislostiach a to ako miesto, kde sa fyzická osoba trvalejšie zdržuje, kde je jej centrum záujmov, kde trávi čas v mimopracovnom čase aj z hľadiska rodinnej situácie a rodinných väzieb, ako aj z hľadiska trvalosti, stability a dĺžky vykonávanej zárobkovej činnosti. Žalovaná tiež zdôraznila, že požiadavka bydliska je v prípade žiadateľa o dávku v nezamestnanosti zásadná a jej účelom je zabrániť zneužívaniu sociálneho systému v podobe

možnosti výberu členského štátu EÚ v, ktorom by si nezamestnaný mohol uplatniť nárok na dávku v nezamestnanosti napr. z dôvodu možnosti priznania vyššej výšky tejto dávky. Podľa žalovanej, neskúmanie miesta bydliska počas výkonu zamestnania v inom členskom štáte odlišnom od domovskej krajiny, by tak neoprávnene zvýhodňovalo žiadateľov o dávku v nezamestnanosti, ktorí dosiahli doby poistenia v nezamestnanosti na území iného členského štátu EÚ a to tým, že by mali právo výberu, či si o dávku v nezamestnanosti požiadajú na území členského štátu, kde naposledy pracovali alebo v štáte pôvodu (a to v závislosti od toho podľa ktorých právnych predpisov im nárok na dávku v nezamestnanosti vôbec vznikne, resp. podľa výšky tejto dávky). Žalovaná tiež uviedla cit. «Už by viac nebolo prijateľné, ak by sa príliš širokým výkladom pojmu „bydlisko“ mala rozšíriť oblasť uplatnenia čl. 65 základného nariadenia tak, aby zahŕňala všetky osoby, ktoré majú dosť stabilné zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu. Na dôvažok navrhovateľova blízka osoba /manželka/ sa spolu s ním dlhodobo zdržiavala na území Nemecka.» s dodatkom, že v prípade žalobcu cit. „... boli celková dĺžka pobytu takmer 9 rokov, stabilná pracovná situácia v Nemecku (pracovný pomer uzatvorený na dobu neurčitú), dlhodobá prítomnosť blízkej osoby - manželky na území Nemecka, primeraná bytová situácia v zahraničí, krátkodobá pracovná história na Slovensku, daňová povinnosť na území Nemecka vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti (deklarované návraty na územie Slovenska /bez preukázania/, prítomnosť rodiny, vlastníctvo bankového účtu, úhrada poplatkov, dane a poistenia, zachovanie trvalého pobytu), ktoré navrhovateľ uviedol ako väzby k Slovensku. (...) Všetky tieto skutočnosti preukazujú prenesenie a vytvorenie centra záujmov navrhovateľa počas posledného zamestnania práve na území Nemecka. Navrhovateľ sa slobodne rozhodol po dobu takmer 9 rokov žiť a pracovať v Nemecku.“, z ktorého dôvodu žalovaná uzavrela, že v prípade žalobcu nie je možné dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Nemecka zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

V uvedenej súvislosti žalovaná tiež podotkla, že spravidla štátom, v ktorom by si mala osoba uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti, je štát jej posledného zamestnania, pretože v tomto štáte osoba platila poistné pre prípad nezamestnanosti, takže možnosť uplatniť si nárok na túto dávku v nezamestnanosti v inom štáte, ako v štáte posledného zamestnania je iba výnimkou, ktorou právnou úpravou sa tak má zabezpečiť rovnocenné a spravodlivé prerozdeľovanie finančných prostriedkov medzi štátmi na jednej strane prijímajúcimi poistné a štátmi, ktoré tieto dávky vyplácajú na strane druhej. A súčasne účelom tejto úpravy je, aby po skončení zamestnania dotknutá osoba si hľadala ďalšie zamestnanie v štáte, v ktorom platila príspevky na poistenie v nezamestnanosti a aby tento štát niesol bremeno výplaty dávky v nezamestnanosti, pričom pri uplatnení nároku na dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania sa neskúmajú žiadne väzby, aké má žiadateľ k tejto krajine a podstatné sú iba doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov tejto krajiny.

Súčasne žalovaná uviedla, že osoby, ktoré dosiahli doby poistenia v nezamestnanosti na území iného členského štátu, než aký je ich domovským členským štátom, nemajú možnosť výberu členského štátu, v ktorom si uplatnia nárok na dávku v nezamestnanosti, pretože podliehajú právnym predpisom štátu zamestnania, v tejto krajine sú aj sociálne poistené podľa predpisov tejto krajiny, v ktorej krajine by si tieto osoby mali prednostne uplatniť nárok na dávku v nezamestnanosti s tým, že tieto osoby môžu požiadať, aby táto dávka v nezamestnanosti im bola štátom ich posledného zamestnania vyplácaná na území ich domovského členského štátu. V uvedenej súvislosti žalovaná zdôraznila, že žalobca mal zákonnú možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Nemecka no neučinil tak s odôvodnením, že po skončení zamestnania v Nemecku dňa 30.10.2021 z dôvodu ním podanej výpovede musel opustiť firemný byt a vrátiť sa na Slovensko. Nadväzne žalovaná podotkla, že ak si osoba v prípade, ako je aj prípad žalobcu požiada o priznanie nároku na dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte než je štát jej posledného zamestnania tak štát, v ktorom si tento nárok uplatnila v zmysle koordinačných predpisov je povinný skúmať či je možné dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú zahraničí zohľadniť v konaní o nároku na túto dávku v nezamestnanosti a túto dobu je možné zohľadniť iba v prípade, že si táto osoba zachovala pevné väzby a bydlisko v členskom štáte, v ktorom o priznanie tejto dávky požiadala. Teda doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu sa nezhodnocuje pre účely posúdenia nároku na túto dávku v nezamestnanosti automaticky.

Na margo uvedeného žalovaná ešte naviac dodala, že žiadnej osobe pracujúcej v ktoromkoľvek členskom štáte právna úprava neumožňuje uplatniť si nárok na dávku sociálneho zabezpečenia v ktoromkoľvek inom členskom štáte a požadovať od neho bezpodmienečne zohľadnenie doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnutej na inom území na účely vzniku nároku na túto dávku a obdobne aj nezamestnaná osoba, ktorá dosiahla dobu poistenia v nezamestnanosti len na území Slovenskej republiky nemá možnosť výberu iného členského štátu, v ktorom by si požiadala o dávku v nezamestnanosti s požiadavkou, aby jej tento iný členský štát zohľadnil ňou dosiaľ na Slovensku

dosiahnutú dobu poistenia v nezamestnanosti a to ani v prípade, žeby táto osoba mala záujem opustiť Slovensko a hľadať si prácu v tomto inom členskom štáte.

Záverom žalovaná sumarizovala, že žalobca sa rozhodol ukončiť pobyt v Nemecku bez uplatnenia si nároku na dávku v nezamestnanosti v Nemecku a teda si mal a mohol uvedomiť dôsledky tohto svojho konania, pričom neuplatnenie si tohto nároku nemôže byť samo osebe dôvodom, pre úspešné domáhanie sa tohto nároku na Slovensku, pretože koordinačné nariadenie EÚ v oblasti sociálneho zabezpečenia prisudzuje zodpovednosť za výplatu dávok v nezamestnanosti primárne štátu posledného zamestnania.

Rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi doručené 11.02.2022.

Súdne konanie

7. Žalobca svoju správnu žalobu voči rozhodnutiu žalovanej č. 7169-3/2022-BA zo 07.02.2022 odôvodnil svojím nesúhlasom so záverom žalovanej, že žalobca si počas doby zamestnania v Nemecku nemal zachovať trvalé väzby na území Slovenskej republiky s dodatkom, že žalobca začal pracovať v zahraničí iba kvôli tomu, že jeho posledný zamestnávateľ u ktorého naposledy pracoval na území Slovenskej republiky sa presťahoval do zahraničia, pričom pred zmenou sídla zamestnávateľa žalobca neuvažoval nad zmenou krajiny, kde bude pracovať a k tejto zmene ho donútili iba tieto objektívne okolnosti, pretože pred zamestnaním sa u tohto zamestnávateľa sa do tej doby nevedel na pracovnom trhu uplatniť a stalo sa tak až u tohto posledného zamestnávateľa, u ktorého už na Slovensku našiel pracovnú stabilitu a preto ho nasledoval aj do zahraničia, kde ho prirodzene nasledovala aj jeho manželka, ktorá v zahraničí však vykonávala iba krátkodobé pracovné úväzky a preto jej pracovná činnosť umožňovala častejšie cestovať na územie Slovenska. Žalobca na Slovensko cestoval iba v čase pracovného voľna, podľa rozhodnutia jeho zamestnávateľa, pričom sa tiež stalo, že počas už prebiehajúceho jeho pobytu na Slovensku v čase voľna mu zamestnávateľ oznámil predĺženie doby tohto voľna, bolo tomu tak napr. na prelome december 2020/január 2021, kedy žalobca dobrovoľne sa nerozhodol vycestovať späť do Nemecka, ale ostal na území Slovenska. Slovensko teda navštevoval s ohľadom na jeho pracovnú vyťaženosť, ako aj s ohľadom na vzdialenosť krajiny jeho zamestnania od krajiny pôvodu, pričom v zahraničí pracoval za účelom zabezpečenia rodiny, ako aj pre vytrovenia si finančnej rezervy v starobe, avšak žalobca mal vždy záujem vrátiť sa na územie Slovenskej republiky. Dôkazom o uvedenom má byť aj skutočnosť, že cca pred 5 rokmi žalobca s manželkou vykonali kompletnú rekonštrukciu bytu na Slovensku, kde majú nepretržité trvalé bydlisko a rekonštrukciu garáže; tiež nepretržite počas celej doby pobytu v zahraničí platil miestny poplatok za odpad a daň z nehnuteľnosti (bytu); v roku 2020 žalobca na Slovensku kúpil motorové vozidlo na leasing a uzavrel naň poisťnú zmluvu aj napriek tomu, že uvedené produkty by mu boli poskytnuté výhodnejšie v štáte výkonu zamestnania.

Žalobca má za to, že rozhodnutie žalovanej je formalistické, nevyplýva z neho, žeby do administratívneho spisu bolo zabezpečené akékoľvek stanovisko príslušnej inštitúcie Nemecka na určenie centra záujmov žalobcu v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a k tejto skutočnosti nebol vypočutý ani žalobca a v tomto smere žalovaná vychádzala iba zo strohého žalobcom vyplneného formulára bez vyhodnotenia žalobcom predložených dôkazov. Žalobca tiež podotkol, že nebol skúmaný ani jeho úmysel podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia zotrvať na území Slovenskej republiky s dodatkom, že žalovanou zmienený judikát sp. zn. 1 Sžks/38/2017 sa týka iného skutkového stavu, keďže pojednáva o osobe, ktorá bola bezdetná a ktorá investovala do nehnuteľnosti na Slovensku až po návrate na Slovensko, čo nie je prípad žalobcu, preto tento rozsudok nie je možné aplikovať na prípad žalobcu.

Žalobca má za to, že z, v rozhodnutí žalovanej zmieneného, formulára U1 z 15.11.2021 osvedčeného príslušnou nemeckou inštitúciou vyplýva, že v Nemecku na základe vnútroštátnych právnych predpisov neexistoval žiadny nárok žalobcu na dávku v nezamestnanosti s dodatkom žalobcu, že teda nemecká inštitúcia mala preukázané bydlisko žalobcu na území Slovenskej republiky. Taktiež podotkol, že žalovaná sa vo svojom rozhodnutí zmieňuje o mechanizmoch, ktoré majú zabrániť zneužitiu sociálneho systému v podobe výberu členského štátu, v ktorom by si nezamestnaný uplatňoval nárok na vyššiu dávku v nezamestnanosti, avšak bez kontextu s prípadom žalobcu, keďže žalovaná nezisťovala ani prípadnú výšku jeho dávky v nezamestnanosti v Nemecku, ktorá podľa žalobcu mohla byť aj výhodnejšia ako na Slovensku. Zdôraznil, že sa neevidoval na príslušnom úrade v Nemecku, pretože s manželkou mal záujem žiť na Slovensku, kde si vybudovali stabilné prostredie na život a ich pobyt v Nemecku bol čisto ekonomického charakteru.

Napokon žalobca zdôraznil, že mu nemôže byť na ujmu nepriaznivá situácia na Slovenskom pracovnom trhu, z ktorého dôvodu pracoval v zahraničí. Podľa žalobcu tiež nie je rozhodné či vlastní alebo

nevlastní nehnuteľný majetok na Slovensku, v ktorom smere poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžsk/2/2020, sp. zn. 9 Sžso/11/2015 a sp. zn. 10 Sžso/24/2014 a taktiež na vyhodnotenie centra záujmu nie je prípustné zvažovať iba dĺžku a stabilitu zamestnania, v ktorej súvislosti zas žalobca poukázal na rozsudky súdneho dvora Európskej únie C-76-76 zo 17.02.1977 a C-3/08 z 01.10.2015, podľa ktorého by sa účel čl. 45 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zabezpečujúci voľný pohyb pracovníkov v rámci únie, nedal dosiahnuť, ak by migrujúci pracovníci v dôsledku uplatnenia tohto svojho práva stratili výhody sociálneho zabezpečenia, ktoré im zaisťuje právna úprava členského štátu.

Žalobca sumarizoval, že mal vždy centrum záujmov a pevné väzby k Slovensku, ktoré opustil iba z dôvodu nájdenia pracovnej stability u zamestnávateľa, ktorý sa však presťahoval zo Slovenska do zahraničia.

Žalobca priložil k žalobe sobášny list; doklady o kúpe novej garážovej brány, sedacej súpravy, práčky mikrovlnnej rúry do domácnosti, poisťnú zmluvu ohľadne motorového vozidla, zmluvu o zriadení bežného účtu na Slovensku, rozhodnutie o vyrubení poplatku za komunálny odpad na Slovensku.

Žalobca nežiadal nariadiť vo veci pojednávanie

Z uvedených dôvodov žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie žalovanej a vrátiť jej vec na ďalšie konanie.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe v podstate interpretovala svoje závery zo žalobou napadnutého rozhodnutia. V súvislosti so žalobnou námietkou žalobcu o prílišnom formalizme žalovanej a nesprávnom jej vyhodnotení skutkového stavu, žalovaná uviedla, že pri zistení skutkového stavu, t.j. pri ustálení miesta bydliska (t.j. miesta kde obvykle žalobca býval) žalobcu počas jeho pôsobenia v zahraničí, vychádzala zo všetkých podkladov predložených jednako samotným žalobcom k jeho žiadosti o dávku v nezamestnanosti, ako aj z elektronicky do systému Sociálnej poisťovne postúpených dokladov príslušným orgánom v Nemecku (SED U002, formulár U1), ktoré dôkazy boli následne vyhodnotené komplexne vo vzájomných súvislostiach s tým, že v tom dôsledku, že žalovaná dala napokon väčšiu váhu iným dôkazom, než na aké poukazuje žalobca, ešte bez ďalšieho neznamená, že žalovaná prípad žalobcu posúdila formalisticky s dodatkom, že v zmysle § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. bola sociálna poisťovňa povinnou nariadiť ústne pojednávanie vo veci, iba ak by si to vyžadovala jej povaha, čo však nebol daný prípad a sociálna poisťovňa nepovažovala za účelné a efektívne ústne opakovať žalobcom už uvádzané známe skutočnosti.

Na margo žalobnej námietky, že žalovaná si nevyžiadala žiadne stanovisko príslušného orgánu v Nemecku ohľadne ustálenia centra záujmu žalobcu, žalovaná poukázala, že podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, by žalobcom uvádzaný postup bol opodstatnený, iba ak by existovali rozdielne stanoviská ohľadne miesta bydliska žalobcu medzi príslušnou Nemecku inštitúciou a sociálnou poisťovňou, v ktorom prípade by sa vyžadovala dohoda obidvoch týchto zainteresovaných strán na určení centra záujmu dotknutej osoby t.j. v danom prípade žalobcu, ktorý prípad však nenastal, pretože nemecká inštitúcia ani nemala dôvod posudzovať bydlisko žalobcu, preto tento postup ani nebol potrebný. Uvedená žalobcom nastolená situácia by nastala iba v prípade ak by nemecká inštitúcia nepriznala žalobcovi napr. nárok na niektoré sociálne dávky z dôvodu, že by mala za to, že jeho bydlisko je na Slovensku a na druhej strane podľa sociálnej poisťovne by bolo miesto bydliska žalobcu v Nemecku, takáto situácia však v prípade žalobcu nenastala a v tejto súvislosti žalovaná poukázala na body 29.–31. rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžso/26/2016 z 30.01.2018.

V súvislosti so žalobnou námietkou, že žalovaná sa nezaoberala úmyslom žalobcu k jeho pobytu v zahraničí, žalovaná poukázala, že v zmysle čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia by skúmanie úmyslu žalobcu bolo relevantné iba v prípade, ak by sa nedalo určiť miesto jeho bydliska podľa objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, čo sa však v danom prípade nestalo, keďže v prípade žalobcu bolo posúdené zachovanie väzieb žalobcu na území Slovenskej republiky podľa týchto objektívnych kritérií [dĺžka prítomnosti na území iného členského štátu; stabilná pracovná situácia v Nemecku; dlhodobá prítomnosť blízkej osoby v zahraničí; primeraná bytová situácia v zahraničí; krátkodobá pracovná história na Slovensku; daňová povinnosť v Nemecku; deklarované návraty na územie Slovenska; prítomnosť rodiny na Slovensku; vlastníctvo bankového účtu, úhrady poplatkov, daní a poistenia na Slovensku; zachovanie trvalého pobytu na Slovensku], takže ak na základe týchto objektívnych kritérií nevznikli pochybnosti o ustálení bydliska žalobcu počas jeho pôsobenia v zahraničí, nebolo potrebné aplikovať čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia a skúmať subjektívny úmysel žalobcu.

Podľa žalovanej úmysel žalobcu nemôže negovať objektívne zistenia podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a to s poukazom na bod 30. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžsk/38/2017 z 21.10.2018 podľa ktorého otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá jej objektivizovaná

až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Na tieto účely nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku či rodičom, ani viac či menej určitý plán raz v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva (čl. 1, písm. j/ základného nariadenia). Žalobca v čase výkonu zárobkovej činnosti v Nemecku býval na území Nemecka spolu s jemu blízkou osobou (manželkou).

V interakcii na tvrdenie žalobcu o jeho motívoch odchodu do zahraničia z dôvodu nepriaznivej situácie na trhu práce na Slovensku, žalovaná poukázala, že zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, dôvody a okolnosti odchodu do zahraničia nie sú rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by preukazovali miesto bydliska dotknutej osoby a na túto skutočnosť možno nahliadať len ako na doplňujúcu skutočnosť, ktorá by mohla byť zohľadňovaná v prípade pochybností o mieste bydliska dotknutej osoby (t.j. žalobcu). Na námietku, že žalobca všetok svoj voľný čas trávil na Slovensku, žalovaná uviedla, že aj keď osoby trvalo usadené v zahraničí sa niekoľkokrát ročne vrátia do krajiny pôvodu a navštívia príbuzných, uvedené neznamena bez ďalšieho, že po uplynutí týchto krátkych časových úsekov nemajú dlhodobý záujem zotrvať v zahraničí, ktorá skutočnosť nepreukazuje zachovanie väzby žalobcu na Slovensku počas jeho dlhodobej prítomnosti v Nemecku spolu s manželkou. Vo vzťahu k žalobcom deklarovanej investícii do svojho majetku na Slovensku (garáž, rekonštrukcia bytu) žalovaná podotkla, že tieto neobstoja v porovnaní s preukázanou skutočnosťou ohľadne stabilnej pracovnej situácie žalobcu v Nemecku, s dlhodobou prítomnosťou jeho manželky na území Nemecka, ak aj s jeho bytovou situáciou a daňovou povinnosťou na území Nemecka a krátkodobou pracovnou históriou na Slovensku.

Záverom žalovaná uviedla, že žalobcovi nič nebránilo vycestovať do iného členského štátu za prácou, avšak s vedomím, že sa musí podriadiť právnej úprave štátu, v ktorom pracuje, keďže legislatívne podmienky sociálneho poistenia a nároku na dávky v nezamestnanosti sú v každom členskom štáte upravené rozdielne. Žalobca sa naposledy podieľal na poistení v nezamestnanosti na území Nemecka, preto mal prioritne požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Nemecka s dodatkom, že neuplatnenie si tohto nároku v Nemecku nemôže byť samo osebe dôvodom pre úspešné domáhanie sa tohto nároku na území Slovenskej republiky, t.j. v štáte, kde nebolo odvádzané poistné na poistenie v nezamestnanosti s tým, že na uplatnenie si tohto nároku na Slovensku je potrebné splniť podmienky v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení so základným a vykonávacím nariadením. Napokon, na margo žalobcom v žalobe zmieneného rozhodnutia SD EÚ C-76/76 žalovaná uviedla, že v tomto prípade boli posudzované skutkové okolnosti podľa v tom čase platnej legislatívy a to podľa nariadenia Rady č. 1408/71, ktoré nariadenie však bolo účinné iba do 30.04.2010 a preto je predmetný rozsudok na daný prípad žalobcu neaplikovateľný.

Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla žalobu zamietnuť.

Žalovaná súhlasila s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

9. Žalobca vo svojom stanovisku (replika) k vyjadreniu žalovanej, zotrval na svojej žalobe, ako aj na svojich skorších vyjadreniach a opakovane podotkol, že má za to, že žalovaná nedostatočne zistila skutkový stav, keďže nevyžiadala od príslušného orgánu Nemecka stanovisko ohľadne miesta bydliska žalobcu a taktiež, že vo veci nevypočula žalobcu a jeho manželku, ktorých výpovede by do značnej miery prispeli k riadnemu zisteniu skutočného stavu prejednávanej dávky, v ktorej spojitosti žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sžso/26/2016 z 30.01.2018 podľa ktorého, bez vypočutia žiadateľa o dávku v nezamestnanosti nie je možné určiť centrum záujmov dotknutej osoby podľa čl. 11 vykonávacieho nariadenia. Okrem toho podľa žalobcu bolo jeho vypočutie nevyhnutným aj s poukazom na rozdielny názor Nemecka na miesto bydliska žalobcu, vyplývajúci z predloženého formulára, kde Nemecká inštitúcia konštatovala, že podľa vnútroštátnych predpisov Nemecka nemal žalobca nárok na dávku v nezamestnanosti, čo podľa žalobcu znamená, že Nemecko považovalo za miesto bydliska žalobcu práve Slovenskú republiku, v ktorej súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9 Sžsk/73/2020 z 02.07.2021, v ktorom rozhodnutí je konštatované, že v prípade rozdielnych názorov členských štátov o bydlisku dotknutej osoby, je Slovenská strana povinná komunikovať s inštitúciami druhého štátu a pokúsiť sa o vzájomnú dohodu vo veci určenia miesta bydliska dotknutej osoby. Súčasne žalobca poukázal, že žalovaná vo svojom vyjadrení sama označuje judikatúru, z ktorej vyplýva, že žiadatelia boli v týchto veciach vypočutí v rámci konania pred sociálnou poisťovňou s dodatkom, že žalovaná nemôže k veci uvádzať judikatúru, ktorá je založená na iných skutkových okolnostiach.

Žalobca má za to, že žalovaná neuviedla, na základe akých dôkazov dospela ku konštatovaniu, že žalobca si nezachoval trvalé väzby na území Slovenska a konštatovala, že žalobca býval a trávil pracovný i mimopracovný čas v Nemecku, bez zohľadnenia, že žalobca do značnej miery vykonával

práce nadčas, aby mu zo strany zamestnávateľa bol poskytnutý väčší rozsah pracovného voľna, ktorý vždy venoval blízkym na území Slovenska, o ktorých skutočnostiach by žalovaná mala vedomosť, keby žalobcu vo veci vypočula.

Podľa žalobcu, žalovaná zohľadnila iba dôkazy, ktoré svedčili v neprospech žalobcu a nezaoberala sa jeho tvrdeniami, čím malo byť porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podotkol, že pred vystaňovaním sa do zahraničia žil celý čas na Slovensku a vystaňoval sa iba kvôli práci, čo mu nemôže byť na ujmu, keďže po celú dobu boli jeho záujmy smerované k územiu Slovenska, kde má troch plnoletých synov, vnúčatá a blízky, za ktorými sa vždy pravidelne vracal.

10. K vyjadreniu (replika) žalobcu, ktoré bolo žalovanej doručené na vyjadrenie 19.07.2022, však žalovaná už svoje stanovisko (duplika) nezaujala.

11. V dôsledku reorganizácie súdnictva a vzniku Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“; viď vyššie), následne od 01.06.2023 konal už vo veci správny súd.

12. Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

13. Podľa § 107 ods. 1 a 2 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „(1) Predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak

- a) o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania,
- b) vykonáva dokazovanie,
- c) to vyžaduje verejný záujem,
- d) je to na prejednanie veci potrebné alebo
- e) tak ustanovuje tento zákon.

(2) V ostatných prípadoch rozhoduje správny súd bez pojednávania.“

14. Podľa § 124 ods. 3 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Ak sa pojednávanie nenariaďuje, správny súd vykoná dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise.“

15. Podľa § 137 ods. 2 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Rozsudok správny súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o opravnom prostriedku.“

16. Správny súd v danej veci rozhodol a rozsudok dňa 25.03.2024 verejne vyhlásil podľa § 137 ods. 2 SSP, bez nariadenia pojednávania po splnení zákonnej podmienky podľa § 124 ods. 3 SSP a podľa § 107 ods. 1 a 2 SSP, keďže žalobca v žalobe a ani žalovaná vo svojom vyjadrení nežiadali o nariadenie pojednávania, a súčasne nenastal ani jeden zo zákonných dôvodov na nariadenie pojednávania.

Právne východiská pre rozhodnutie

17. Podľa § 6 ods. 2 psím. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Správne súdy rozhodujú v konaniach o (c) správnych žalobách v sociálnych veciach.“

18. Podľa § 135 ods. 1 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.“

19. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie (a) Sociálnej poisťovne.“

20. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) v znení účinnom ku dňu podania žiadosti žalobcom (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.“

21. Podľa § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. „Organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu.“

22. Podľa čl. 2 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) „Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“

23. Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia „Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.“

24. Podľa čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia „Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 [Úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydliska v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydliska v tomto štáte] poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.“

25. Podľa čl. 1 písm. f) základného nariadenia « Na účely tohto nariadenia: „cezhraničný pracovník“ znamená každú osobu, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň»

26. Podľa čl. 1 písm. i), bod 2 základného nariadenia « Na účely tohto nariadenia: „rodinný príslušník“ znamená: ak právne predpisy členského štátu, ktoré sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, nepľnoleté deti a nezaopatrované deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za rodinných príslušníkov.»

27. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia „Na účely tohto nariadenia: „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.“

28. Podľa čl. 11 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) „Ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.“

29. Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia „Ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.“

Odôvodnenie rozhodnutia správnym súdom

30. V danom prípade nebolo medzi účastníkmi konania vo veci sporným, že žalobca pred podaním si žiadosti o dávku v nezamestnanosti na území Slovenskej republiky, nezískal podľa cit. § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. na Slovensku potrebné obdobie poistenia v nezamestnanosti. Avšak keďže pred podaním si tejto žiadosti o priznanie dávky v nezamestnanosti bol žalobca zamestnaný a sociálne poistený v inom členskom štáte EÚ (v Nemecku), z ktorého dôvodu sa podľa čl. 2 základného nariadenia na neho vzťahujú koordinačné pravidlá tohto základného nariadenia, podľa ktorého cezhraničný pracovník má síce v zásade (prioritne) nárok na dávku v nezamestnanosti podľa právnych predpisov a od toho členského štátu, v ktorom bol naposledy zamestnaný (v danom prípade Nemecko), čo je vyjadrením zásady, že každý členský štát znáša v zásadne náklady na dávky v nezamestnanosti len takej osoby, ktorá do jeho systému sociálneho zabezpečenia aj prispievala, avšak keďže toto základné nariadenie súčasne umožňuje, aby na účel posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti u cezhraničného pracovníka, ktorý o jej priznanie požiadal na území svojho domovského členského štátu v ktorom nebol naposledy zamestnaný (v danom prípade Slovenská republika), bolo možné do doby poistenia v nezamestnanosti započítať aj doby postenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu (v danom prípade Nemecko) tak, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov domovského členského štátu (t.j. v danom prípade podľa právnych predpisov Slovenskej republiky), avšak iba za predpokladu, že tento cezhraničný pracovník si počas tejto doby svojho poistenia v inom členskom štáte zachoval na území domovského členského štátu „bydlisko“, preto správne orgány (sociálna poisťovňa a žalovaná) museli posúdiť, či u žalobcu je splnená táto požiadavka zachovania „bydliska“ a teda zachovania centra záujmov na území Slovenska aj počas doby jeho poistenia v Nemecku.

31. V súvislosti s uvedeným je nutné podotknúť, že pojem „bydlisko“ však v zmysle úniového práva nemožno chápať zúžene ako miesto, kde má dotknutá osoba (cezhraničný pracovník) trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky, pretože podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia pojem „bydlisko“ označuje miesto kde dotknutá osoba zvyčajne býva a kde sa súčasne z tohto dôvodu nachádza aj obvyklé centrum jej záujmov (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-90/97 Swaddling, bod 28,29).

Pomôckou pre ustálenie, resp. pre zistenie skutočného „bydliska“, t.j. skutočného centra záujmov dotknutej osoby sú tak kritéria, ktoré boli sformulované v judikatúre Súdneho dvora EÚ [C-90/97 z 25.02.1999 vo veci Robin Swaddlingv. Adjudication Officer] a ktoré sú v súčasnosti kodifikované v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a podľa ktorých je pri skúmaní miesta bydliska nutné prihliadať najmä na - rodinný stav a rodinné väzby zamestnanca; bytovú situáciu, jej dĺžku a stabilitu; dĺžku obdobia zdržiavania sa na území iného členského štátu; dĺžku a stabilitu výkonu zárobkovej činnosti a trvanie pracovnej zmluvy; miesta kde dochádzalo k zdaňovaniu príjmov. Tento zoznam zohľadňovaných kritérií nie je taxatívny (nie je konečný) a v jeho rámci nie je určené ani žiadne ich preferenčné poradie a vo všeobecnosti sa zdôrazňuje povinnosť prihliadať na špecifické okolnosti toho ktorého daného prípadu. Podľa cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, až v prípade, keď posúdenie uvedených kritérií nevedie k určeniu skutočného miesta bydliska dotknutej osoby sa subsidiárne (podporne) za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby vo vzťahu k uvedeným kritériám a to najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Úmysel dotknutej osoby je teda len subsidiárnym (druhoradým, podporným) spôsobom určenia jej bydliska, ak kritériá podľa cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia nevedú k jeho jednoznačnému ustáleniu. Okrem toho tento úmysel dotknutej osoby sa posudzuje s ohľadom k objektívnym skutočnostiam a okolnostiam a preto nestačí len tvrdenie, že osoba mala úmysel za miesto svojho bydliska považovať Slovenskú republiku [napr. rozhodnutia kasačného súdu sp. zn. 7Sžsk/61/2021, sp. zn. 9Sžsk/6/2021, sp. zn. 1Sžsk/38/2017, sp. zn. 9Sžsk/88/2020, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 7Ssk/103/2021, sp. zn. 7Sžsk/12/2021].

32. V danom prípade žalovaná uzavrela, že z vykonaného dokazovania mala preukázané, že žalobca nesplnil podmienky na priznanie mu dávky v nezamestnanosti od Slovenskej republiky z dôvodu nemožnosti započítania mu doby posledných štyroch rokov (od 31.10.2017 do 30.10.2021) počas ktorých sa, pred podaním žiadosti (12.11.2021) o priznanie mu tohto nároku na dávku v nezamestnanosti po zaradení žalobcu do evidencie uchádzačov o zamestnanie (31.10.2021), žalobca podieľal na nemocenskom poistení v Nemecku a to z dôvodu, že počas svojho pracovného pôsobenia na území Nemecka si nezachoval bydlisko a centrum záujmov na Slovensku, keďže na jednej strane po dobu takmer 9 rokov (od 21.01.2013 do 30.10.2021) sa žalobca zdržiaval prevažne v Nemecku, kde po

celý tento čas pracoval v stabilnom zamestnaní u jediného zamestnávateľa s pracovnou zmluvou na dobu neurčitú, pričom pracovný pomer bol skončený výpoveďou zo strany zamestnávateľa (na inom mieste žalobca uvádza, že výpoveďou ním podanou); počas celej doby sa v Nemecku s ním zdržiavala aj jeho manželka; bývali po celý uvedený čas v prenajatom firemnom byte; v Nemecku žalobca platil odvody a dane a na strane druhej na Slovensko žalobca chodil vlastným vozidlom 3x ročne v rozpätí jedného až troch týždňov a to počas veľkonočných a vianočných sviatkov a počas letných prázdnin; na Slovensku má dospelých synov s rodinami a vnúčatá; na Slovensku si kúpil motorové vozidlo a platí zaň aj poistenie; má bankové konto a platí poplatky za odpad. Žalobcom uvádzané skutočnosti viažuce sa k územiu Slovenskej republiky podľa žalovanej neprevážia skutočnosťami, podľa ktorých sa za posledných takmer 9 rokov pôsobenia žalobcu v inom členskom štáte, žalobca zdržiaval viac na území Nemecka ako na území Slovenska, kde trávil prevažnú časť nie len svojho pracovného, ale aj mimo pracovného času, pričom v Nemecku sa zdržiaval s jemu blízkou osobou (manželka), takže žalobcom uvádzané skutočnosti nenasvedčujú zachovanie jeho trvalých väzieb na území Slovenskej republiky.

33. K žalobcom v žalobe uvádzaným námietkam, ktoré sa týkajú jednako (i) procesného postupu Sociálnej poisťovne a žalovanej, ktoré podľa žalobcu pochybili v tom, že pred vydaním svojho rozhodnutia žalobcu osobne nevypočuli k skutočnostiam, ktoré by mohli dosvedčovať ustálenie miesta jeho bydliska na území Slovenskej republiky a ani si nevyžiadali pred svojím rozhodovaním stanovisko príslušného orgánu v Nemecku k ustáleniu miesta bydliska žalobcu a jednako (ii) žalovanou, podľa žalobcu, nesprávne vyhodnotených ním uvádzaných skutočností svedčiacich o zachovaní centra jeho záujmu na území Slovenskej republiky [bydlisko plnoletých detí a vnúčat na území Slovenskej republiky; investícia do bytu manželky na území Slovenskej republiky a platenie poplatkov za odpad; kúpa motorového vozidla a platenie poistenia zaň na území Slovenskej republiky; úmysel žalobcu vrátiť sa na územie Slovenskej republiky], správny súd uvádza nasledovné.

34. Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa procesného pochybenia, ktorého sa správne orgány mali dopustiť tým, že v rozpore s cit. § 188 zákona č. 461/2003 Z.z., nenariadili ústne pojednávanie vo veci a žalobcu nevypočuli, správny súd podotýka, že podľa dikcie cit. § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka sociálnej poisťovne nie je povinnou nariadiť ústne pojednávanie automaticky a en bloc v každom jednom prípade, ale iba vtedy, ak si to vyžaduje povaha danej konkrétnej veci najmä, ak by nariadenie ústneho pojednávania prispelo k jej objasneniu, napr. za účelom úplného a presného objasnenia skutkového stavu veci. V tomto prípade správny súd prisvedčil, že povaha veci žalobcu si nevyžadovala nariadenie ústneho pojednávania, keďže aj na základe podaní žalobcu bol zistený skutkový stav dostatočný na rozhodnutie vo veci a vykonanie žiadnych ďalších dôkazov by nebolo spôsobilé priniesť iné závery ako tie, ktoré vyplynuli už zo zisteného skutkového stavu veci. Naviac sám žalobca ani ďalšie dôkazy (napr. na preukázanie ďalších skutočností ako tých, ktoré už proklamoval v úvodných svojich prehláseniach) na preukázanie nových skutkových zistení nenavrhol, ale obmedzil sa iba na všeobecnú námietku, že mal byť vypočutý. V danom prípade sa iba javí, že žalobca chcel byť vo veci vypočutý iba z dôvodu, aby aj iné osoby pred správnym orgánom dosvedčili pravdivosť ním uvádzaných skutočností a to, že počas doby jeho pôsobenia v zahraničí (Nemecko) sa vracal na Slovensko, kde navštevoval rodinných príslušníkov a býval v byte jeho manželky, ktorý spoločne s manželkou aj rekonštruovali. V kontexte uvedeného, správny súd iba poznamenáva, že správny orgán nespochybnil pravdivosť týchto žalobcom uvádzaných skutočností ktorými argumentoval za účelom presvedčenia, že počas jeho pracovného pôsobenia v Nemecku si zachoval centrum záujmov na území Slovenskej republiky a teda správny orgán nevytvoril situáciu, žeby pravdivosť týchto tvrdení bolo potrebné overovať výpoveďami či už žalobcu alebo ďalších svedkov, ale správny orgán tieto žalobcom uvádzané skutočnosti vyhodnotil ako síce pravdivé, avšak z hľadiska ich charakteru a okolností veci nemajúce vplyv pre posúdenie bydliska a teda centra záujmu žalobcu počas jeho pôsobenia v zahraničí. V uvedenej súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/12/2021, podľa ktorého cit. „(...) nie je vždy nutné v správnom konaní o dávku nezamestnanosti, v ktorom žiadateľ preukáže v posudzovanom období poistenie v nezamestnanosti na území iného členského štátu, nariadiť ústne pojednávanie a účastníka konania vypočuť vo veci jeho väzieb na území Slovenska. Nariadenie pojednávania nie je obligatórne (§ 188 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) a nie je naň právny nárok.“

35. Ďalším procesným pochybením v postupe správnych orgánov, na ktoré žalobca poukazoval bolo, že správne orgány pred svojím rozhodovaním nevyžiadali stanovisko príslušného orgánu Nemecka za účelom dohody ohľadne ustálenia miesta bydliska žalobcu počas doby jeho pôsobenia v zahraničí. V

tejto súvislosti správny súd uvádza, že aplikácia cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, ktorého aplikácie sa žalobca dovoľáva, prichádza do úvahy iba v prípade rozdielnosti stanovísk príslušných orgánov členských štátov ohľadne miesta bydliska dotknutej osoby na ktorú sa vzťahuje základné nariadenie, t.j. osoby, ktorá si uplatňuje nárok na dávku v nezamestnanosti v členskom štáte, ktorý je odlišný od členského štátu, v ktorom táto dotknutá osoba naposledy splnila podmienku potrebnej doby účasti na sociálnom poistení.

V predmetnej veci žalobcu, však nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobcu medzi príslušnou inštitúciou Nemecka a žalovanou. Príslušná inštitúcia Nemecka totižto bydlisko žalobcu ani neposudzovala, pretože na to nemala ani žiadny právny dôvod, keďže, ako aj sám žalobca uviedol, v Nemecku žalobca nepožiadaval o priznanie mu dávky v nezamestnanosti, v ktorej súvislosti by príslušný orgán Nemecka túto otázku potreboval posúdiť. V tomto kontexte je teda nesprávne vnímanie žalobcu, keď existenciu údajného rozporu indikoval na základe toho, že príslušná inštitúcia Nemecka na príslušnom formulári uviedla, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, pretože toto vyjadrenie je potrebné vnímať práve v tom kontexte, že žalobcovi v Nemecku ani tento nárok na dávku v nezamestnanosti nemohol vzniknúť, keďže o jej priznanie v Nemecku ani nepožiadaval. Preto konštatovanie nemeckej inštitúcie, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, nenasvedčuje tomu, že ide o spor inštitúcií v zmysle cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia [identicky rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Ssk/110/2023 z 31.01.2024], pretože posúdenie bydliska podľa stanoviska nemeckej inštitúcie o dávke v nezamestnanosti je výlučnou právomocou iba tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti (v tomto prípade žalovanej).

Podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia by bolo nutné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná inštitúcia iného členského štátu po uplatnení si u nej dotknutou osobou nároku na dávku v nezamestnanosti usúdila, že bydlisko dotknutej osoby (žalobcu) bolo na Slovensku, avšak podľa názoru žalovanej, by bolo toto bydlisko v tomto inom členskom štáte, ktorý prípad „sporu“ však danej veci nenastal, preto žalovaná na posúdenie miesta bydliska žalobcu, správne zvolila priamu aplikáciu kritérií zadefinovaných v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia [napr. Najvyšší súd SR sp. zn. 1Sžso/26/2016 z 30.01.2018; sp. zn. 7/Sžsk/91/2020 a Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Sžsk/50/2021, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 6Ssk/49/2022], bez potreby kontaktovania príslušnej inštitúcie Nemecka za účelom dohody o ustálení otázky bydliska žalobcu, počas jeho pôsobenia v Nemecku.

36. Pokiaľ ide o žalovanou učené vyhodnotenie kritérií zadefinovaných v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, za účelom zistenia miesta bydliska a centra záujmov žalobcu v období počas jeho pôsobenia v Nemecku, správny súd sa nestotožňuje so žalobnou argumentáciou žalobcu o nesprávnosti tohto vyhodnotenia a nezohľadnenia žalovanou všetkých ním uvádzaných skutočností.

37. V spojení s jedným z, podľa žalobcu, kľúčových dôvodov, ktorý by mal byť podľa neho dôkazom o tom, že aj počas svojho pôsobenia v Nemecku si zachoval bydlisko a teda aj centrum svojich záujmov na území Slovenskej republiky a ktorým dôvodom by malo byť, že na Slovensku sa zdržiavali jeho plnoletí synovia s rodinami a vnúčatá, ktoré navštevoval, správny súd upriamuje pozornosť na cit. čl. 1 písm. i) bod 2 základného nariadenia, podľa, ktorého sa na účely aplikácie základného nariadenia za „rodinného príslušníka“ považujú iba manžel/manželka, neplnoleté deti a nezaopatrované plnoleté deti dotknutej osoby.

Žalobca nepredložil ani nenavrhol žiadny dôkaz o tom, že by spĺňal uvedené kritéria, t.j. žeby sa na území Slovenska počas doby jeho pôsobenia v Nemecku zdržiavala niektorá z osôb požijavúca status „rodinného príslušníka“ v zmysle významu tohto pojmu podľa základného nariadenia. Vo vzťahu k plnoletým synom žalobcu a jeho vnúčatám, v nadväznosti na vyššie uvedené, správny súd konštatuje, že pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb žalobcu na Slovensku, sa tieto osoby nezohľadňujú [napr. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ssk/110/2023 z 31.01.2024; rozsudky Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 9 Ads/95/2015-39 a sp. zn. 3Ads/55/2018-37]. Podľa správneho súdu, uvedená zákonná konštrukcia o výpočte osôb, zdržiavanie sa ktorých na území Slovenska aj počas doby pôsobenia dotknutej osoby v inom členskom štáte, by mohlo svedčiť o zachovaní centra záujmov dotknutej osoby na Slovensku, je plne logickou, pretože plnoletá zaopatrená osoba, aj keby sa jednalo o dieťa dotknutej osoby, sa bez ďalšieho nemôže považovať za osobu odkázanú na dotknutú osobu tak, ako je to v prípade maloletého dieťaťa a navyše plnoleté dieťa môže taktiež kedykoľvek opustiť svojich rodičov a aj územie Slovenskej republiky a vystať sa do iného štátu a teda jeho vôľa zotrvať na území Slovenska jeho iba jeho slobodným rozhodnutím nezávislým na vôli rodiča (dotknutej osoby). Do uvedenej kategórie „rodinných príslušníkov“ pre účely aplikácie základného

nariadenia, v danom prípade nemôžu byť započítané ani maloleté vnúčatá žalobcu, pretože tie sú ohľadne zabezpečenia starostlivosti o nich odkázané na svojich rodičov, t.j. na synov žalobcu a nie priamo na žalobcu.

38. Podľa správneho súdu, sociálna poisťovňa, ako aj žalovaná správne vyhodnotili aj to, že na ich záver o nezachovaní si žalobcom bydliska a centra záujmov na Slovensku počas jeho dlhodobého pôsobenia v Nemecku, nemôžu mať vplyv ani žalobcom deklarované každoročné návraty na Slovensko (Veľká noc, leto, Vianoce) s dĺžkou pobytu od týždňa do troch týždňov (napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6Ssk/110/2023 z 31.01.2024), pretože žalobca nemal status cezhraničného pracovníka (čl. 1 písm. f/ základného nariadenia), t.j. žalobca nebol osobou ktorá by sa z miesta výkonu zamestnania v inom členskom štáte vracala na územie Slovenska denne alebo aspoň raz za týždeň a okrem toho, žalobca mal podľa jeho vlastného prehlásenia, od svojho zamestnávateľa v Nemecku garantovanú dovolenku na zotavenie v rozsahu 24 dní (t.j. bez jedného dňa 5 týždňov, čo zhruba zodpovedá množstvu času stráveného na území Slovenskej republiky), spôsob strávenia ktorej bol iba na vlastnom slobodnom rozhodnutí žalobcu, takže, ak sa ju žalobca rozhodol tráviť na Slovensku, táto skutočnosť nemôže byť kľúčovou pre posúdenie, že žalobca si takto zachoval bydlisko na území Slovenskej republiky, pretože v porovnaní množstvo tohto dovolenkového času stráveného na území Slovenskej republiky aj tak neobstojí v porovnaní s prevažným množstvom času, ktorý počas roka žalobca strávil v inom členskom štáte (Nemecko), kde teda trávil nielen pracovný, ale aj väčšinu mimopracovného času a dovolenkový čas sa žalobca pravdepodobne rozhodol tráviť práve na území Slovenska z dôvodu návštevy rodinných príslušníkov, ktorých inak v priebehu zvyšku roka nenavštevoval. V tomto smere neobstojí argumentácia žalobcu o veľkej vzdialenosti Slovenska od Nemecka a ani jeho argumentácia o tom, že na území Slovenskej republiky sa nemohol zdržiavať častejšie, pretože musel často pracovať v nadčasoch, aby sa mohol aspoň počas sviatkov a počas leta pár týždňov zdržiavať na Slovensku, pretože aj zamestnávateľ v Nemecku má zákonnú povinnosť garantovať zamestnancovi zákonnú výmeru dovolenky na zotavenie, čo bol aj tento prípad, t.j. trvanie dovolenkového času si žalobca nemusel zaslúžiť prácou nadčas ako to tvrdí, ale jej trvanie bol povinný zo zákona garantovať žalobcovi jeho zamestnávateľ. Inými slovami, pre posúdenie zachovania centra záujmu je podstatné, kde zamestnanec trávi vo väčšej miere svoj mimopracovný čas a nie kde trávi dovolenkový čas (napr. obdobie aj u zamestnanca zo Slovenska, ktorý by trávil hoc aj celých 5 týždňov v rámci svojej dovolenky na zotavenie v inom členskom štáte, ešte bez ďalšieho neznamená, že v tomto inom členskom štáte má aj bydlisko, respektíve centrum záujmov), ktorý dovolenkový čas môže avšak nemusí tráviť v jeho domovskom štáte. V tomto smere podľa správneho súdu neobstojí ani argumentácia žalobcu, podľa ktorého o tom, že si zachoval bydlisko a pevné väzby na území Slovenskej republiky by malo svedčať aj to, že na prelome 12/2020 a 01/2021, kedy mu počas doby trávania jeho dovolenky na Slovensku pri telefonickom rozhovore jeho zamestnávateľ umožnil čerpať dlhšie obdobie voľna, ktorý predĺžený čas dovolenky, o ktorý mu jeho zamestnávateľom bol predĺžený čas dovolenky, trávil na Slovensku, totižto v danom prípade je potrebné mať na zreteli, že sa v tomto dotknutom období prelom 12/2020 a 01/2021, ktoré žalobca zmieňuje, jednalo o výnimočnú situáciu nielen na území Slovenska, ale aj v Nemecku z dôvodu protipandemických opatrení proti šíreniu nákazlivej choroby COVID 19, ktorý čas tak žalobca nie, že mohol, ale musel tráviť v domácom prostredí na Slovensku, keďže sa tu už v tomto čase aj fakticky nachádzal (karanténne opatrenia).

39. Ďalším dôvodom, kvôli ktorému si žalobca podľa jeho tvrdenia, mal zachovať bydlisko a centrum záujmu na území Slovenskej republiky bolo, že na území Slovenskej republiky je vlastníkom bytu, ktorý spolu s manželkou aj rekonštruovali, čo má svedčať o tom, že mal v úmysle vrátiť sa na územie Slovenskej republiky a teda, podľa žalobcu, tu mal zachované bydlisko.

V uvedenej súvislosti dáva správny súd do pozornosti, že otázka bydliska je otázkou faktickou (t.j. kde dotknutá osoba fyzicky býva), ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Na tieto účely nie je rozhodujúca ani citová väzba k svojmu rodisku, príbuzným, ani na začiatku (pri vysťahovaní) viac či menej určitý plán niekedy v budúcnosti sa opäť vrátiť do krajiny pôvodu, ale podľa cit. čl. 1 písm. j) základného nariadenia je podstatné iba skutočné (faktické) bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne reálne býva [napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžsk/38/2017; Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/170/2022 z 27. 09. 2023].

V tomto prípade vykonaným dokazovaním správne orgány mali za preukázané (výpis z katastra nehnuteľností), že v skutočnosti žalobca nebol a nie je vlastníkom bytu na území Slovenskej republiky, ako sa žalobca mylne domnieval, ale jeho vlastníkom je žalobcova manželka, ktorá tento byt nadobudla titulom daru v roku 2002 (majetok nadobudnutý darom pred uzavretím manželstva sa nestáva súčasťou

BSM uzavretím manželstva). Občasné návraty žalobcu do bytu počas jeho pôsobenia v inom členskom štáte, ktorý obýval spolu so svojou manželkou, ani jeho rekonštrukcia a ani platenie poplatkov za odpad alebo miestnej dane z nehnuteľnosti, nepredstavujú za daných skutkových okolností tak zásadné skutočnosti, ktoré by mohli relativizovať ustálenie centra záujmov žalobcu vo vzťahu k Slovenskej republike keďže, ako bolo preukázané, žalobca sa väčšinu časť roka zdržiaval v inom členskom štáte (takmer 9 ročný pracovný stabilný pobyt žalobcu v Nemecku). Jednoducho, púhe vlastníctvo bytu a v prípade žalobcu ani jeho užívanie, nemôže bez ďalšieho prevážiť dĺžku pobytu žalobcu na území Nemecka a za týchto skutkových okolností môžu návraty žalobcu do bytu jeho manželky a jeho rekonštrukcia preukazovať nanajvýš tak počiatok založenia nového centra záujmov na Slovensku, po predchádzajúcom pretrhnutí väzieb so Slovenskom a prenesení centra záujmov do Nemecka.

Vo vzťahu k zachovaniu si bydliska na území Slovenskej republiky nezohráva dôležitú úlohu ani zachovanie si žalobcom prihlásenia k „trvalému pobytu“ v Slovenskej republike, v zmysle chápania tohto pojmu vnútroštátnou právnou úpravou zákonom č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky, pretože pojem „trvalý pobyt“ nie je možné stotožňovať s pojmami „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únievom, keďže „trvalý pobyt“ má skôr evidenčný charakter, ktorý neodzrkadľuje realitu [napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-394/13 z 11.09.2014 vo veci Ministerstvo práce a sociálnych vecí c/a B; Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ssk/110/2023 z 31.01.2024].

Napokon ani skutočnosť, že žalobca býval v Nemecku v podnájme ešte automaticky taktiež nezakladá záver o tom, že centrum jeho záujmov je i naďalej v Slovenskej republike, pretože nájomná forma bývania nie len v podmienkach Nemecka, ale aj v iných členských štátoch, nie je ničím neštandardným, skôr sa jedná o prevládajúcu formu bývania a navyš nemožno nezohľadniť ani to, že podľa tvrdení žalobcu, toto jeho nájomné bývanie počas celej doby jeho pôsobenia v Nemecku bolo zásadne stabilné [(nemenné), napr. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky sp. zn. 7 Ssk 170/2022 z 27.09.2023].

40. Vzhľadom k zisteným skutkovým okolnostiam, sa správny súd stotožňuje so závermi správnych orgánov, že centrum záujmov žalobcu sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti, nachádzalo počas príslušného referenčného obdobia pred podaním tejto žiadosti, v inom členskom štáte a to v Nemecku. Pričom uvedenému záveru nasvedčujúcou kľúčovou skutočnosťou je, že žalobca sa počas celej rozhodnej doby zdržiaval v Nemecku, načo následne nadväzuje aj správnymi orgánmi správne ustálená stabilita zamestnania žalobcu v Nemecku a teda jeho orientácia na nemecký pracovný trh, pričom forma skončenia pracovného pomeru žalobcu u posledného zamestnávateľa v Nemecku, pre posúdenie zachovania centra záujmov nie je relevantná [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 7 Ssk 170/2022 z 27.09.2023].

V uvedenom smere, podľa správneho súdu, neobstojí ani obranná argumentácia žalobcu, že do Nemecka sa vysťahoval iba kvôli tomu, že jeho posledný zamestnávateľ na Slovensku, u ktorého našiel pracovnú stabilitu, premiestnil sídlo svojho pôsobenia zo Slovenska do Nemecka a preto sa žalobca rozhodol nasledovať ho do Nemecka. Uvedené rozhodnutie totižto záviselo len a len na slobodnom rozhodnutí žalobcu a už aj z tohto žalobcovho rozhodnutia je zrejším, že žalobca nemal na území Slovenskej republiky také pevné väzby, ktoré by mu zabránili toto rozhodnutie o vysťahovaní sa prijať. Následne, na deklarovanie stability zamestnania žalobcu v Nemecku, nadväzujú aj jeho odvodové povinnosti v Nemecku (aj odvodová povinnosť do sociálneho poistenia v Nemecku, oprávňujúca prispievateľa požiadať aj o dávku v nezamestnanosti zo sociálneho systému tohto členského štátu), a taktiež už zmienené aj jeho stabilné bytové podmienky v tomto inom členskom štáte.

41. Uvedené závery, o zachovaní centra záujmov žalobcom v Nemecku počas rozhodného obdobia pred podaním žiadosti o priznanie mu dávky v nezamestnanosti, nie sú spôsobilé zvrátiť ani žalobcom uvádzané skutočnosti ako sú - (i) založenie bankového účtu v Slovenskej republike, pretože uskutočňovanie rôznych typov bankových transakcií (a to aj cezhraničných), nemôže v dnešnej dobe internetového bankovníctva predstavovať žiadny podstatný problém [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk 89/2023 z 20.12.2023] a teda nemôže byť ani žiadnym dôvodom, kvôli ktorému by žalobca musel nevyhnutne ostať na Slovensku; (ii) obdobne ako aj vlastníctvo osobného automobilu a platenie poistenia zaň na území Slovenska, pretože vodičské oprávnenia sú všeobecne uznávanými dokladmi skrz celú Európskou úniu, a teda ani tento dôvod nie je spôsobilý zásadne zvrátiť správnymi orgánmi prijatý záver o nezachovaní centra záujmov žalobcu na Slovensku. Tieto skutočnosti môžu síce pochopiteľne predstavovať určité kontakty žalobcu vo vzťahu k Slovenskej republike, avšak v danej prejednávanej veci nie sú kritériom, ktoré by prevážilo dĺžku pobytu žalobcu mimo Slovenskej republiky a charakter jeho zárobkovej činnosti inom členskom štáte.

42. Napokon ani žalobcom proklamovaný úmysel, že sa chcel z Nemecka vrátiť a zotrvať na Slovensku, nebol pre prejednávajúcu vec relevantným, pretože zohľadnenie kritéria „úmyslu“ dotknutej osoby podľa cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, by prichádzalo do úvahy iba subsidiárne (t.j. podporne) a to vtedy, keď by otázka ustálenia centra záujmov dotknutej osoby ostala nevyriešená aj po aplikácii kritérií uvedených v cit. čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia [napr. Najvyšší súd SR sp. zn. 10 Sžsk 5/2016 z 13.12.2017]. Navyše úmysel žalobcu je v zmysle cit. čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia rozhodujúci iba vtedy, keď sa v prípade rozdielného stanoviska medzi inštitúciami dotknutých členských štátov, nepodarí dosiahnuť dohodu o otázke zachovania si dotknutou osobou centra záujmov vo vzťahu k niektorému z nich [napr. Najvyšší správny súd SR sp. zn. 6 Ssk 89/2023 z 20.12.2023], ktorý prípad, ako je to už aj vyššie uvedené, v tejto veci nenastal.

43. Záverom, v súvislosti so žalobcom k žalobe pripojenými dôkazmi (sobášny list; záznam o odovzdaní a prevzatí diela; kúpna zmluva a pokladničné bloky o nákupe tovaru; poisťná zmluva; zmluva o bežnom účte a o poskytovaní služieb elektronického bankovníctva; rozhodnutie o vyrubení miestneho poplatku za komunálny odpad), správny súd pripomína, že správny súd nie je súdom skutkovým a jeho úlohou pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, podľa Správneho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia; či zistil vo veci skutočný stav; či konal v súčinnosti s účastníkom konania; či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahuje zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi predpismi.

44. Napokon správny súd dáva do pozornosti, že princíp poskytovania dávky v nezamestnanosti v prípade zamestnancov využívajúcich voľný pohyb pracovnej sily v rámci Európskej únie, je založený prioritne na požiadavke, aby uvedenú dávku zamestnancovi po skončení jeho pracovného pomeru na území niektorého z členských štátov, poskytoval primárne ten členský štát, na území ktorého o túto dávku žiadajúca dotknutá osoba, naposledy pred podaním žiadosti o priznanie jej dávky v nezamestnanosti, bola účastnou na poistení v nezamestnanosti a teda kde prispievala do systému sociálneho poistenia, z ktorého jej predmetná dávka bude aj poskytnutá. V tomto prípade si žalobca nepožiadaval o poskytnutie mu dávky v nezamestnanosti na území Nemecka s odôvodnením, že po skončení pracovného pomeru musel odísť na Slovensko, ktorá skutočnosť však nemôže mať žiadny vplyv na posúdenie tohto žalobcovho nároku na území Slovenskej republiky, keďže žalobca navyše mohol v Nemecku požiadať, aby mu dávka v nezamestnanosti vyplácaná v Nemecku bola poukazovaná aj na územie Slovenskej republiky.

45. Po zhodnotení všetkých relevantných skutočností, dospel správny súd k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím, vychádzajú z dostatočne zisteného, logicky vyhodnoteného a riadne právne posúdeného skutkového stavu, z ktorého plynie záver o tom, že žalobca nespĺňa na Slovensku zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti, preto správny súd v súlade s § 190 SSP a v spojení s § 199 ods. 3 SSP v ich znení účinnom do 30.06.2023, správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

46. Podľa § 163 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva na správnom súde.“

47. Podľa § 168 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.“

48. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa cit. § 168 SSP, pretože žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech, avšak keďže v konaní úspešnej žalovanej nevznikli žiadne odôvodnené trovy, úhradu ktorých by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať, správny súd jej právo na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozsudku. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť. (§ 443 ods. 1 a 5 SSP v znení účinnom do 30.06.2023).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správnu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správnu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak SSP neustanovuje inak (§ 446 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).